

Література:

1. Вегеш М., Віднянський С. Країни Центрально-Східної Європи та українське питання (1918–1939). Національна Академія Наук України, Інститут історії України, Ужгородський державний університет. Київ – Ужгород, 1998. 257 с.
2. Kombil, Ya. (2007). Theatrical activity of Ukrainians in Verbas in the second half of the twentieth century. Ukrainian word. Publication of Society «Prosvita» (Novii Sad). 13, 41.
3. Кулеба Є. 10 років Товариства. Українське слово: Часопис українців у Югославії з питань культури, літератури та суспільного життя. Новий Сад, 2000 № 7. С. 44.
4. Кулеба Є. Літні школи україністики. Українське слово.: Часопис українця.
5. Дацишин В. Премія за заслуги. Українське слово: Часопис українців у Югославії з питань культури, літератури та суспільного життя. Новий Сад, 2000. № 7. С. 71–74.
6. Небесний Б. Навчання українською мовою у Сербії. Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Українська діаспора у світовій цивілізації. Тези доповідей. Львів: «Львівська політехніка», 2008. С. 228.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-393-4-12>

**LINGUISTIC AND CULTURAL POWER OF UKRAINIAN
AND SLOVENIAN PAREMIA: A COMPARATIVE ASPECT****ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПОТУЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ
ТА СЛОВЕНСЬКИХ ПАРЕМІЙ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ****Leventir V. O.**

*2nd year student
Educational and Scientific
Humanitarian Institute of the Admiral
Makarov National University
of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine*

Левентир В. О.

*студентка II курсу
Навчально-науковий гуманітарний
інститут Національного
університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна*

Поняття «паремія» (з грецької «притча», «іносказання») в лінгвістиці пройшло свою еволюційну дефініцію. Спочатку під ним розуміли «уривок із книги старого завіту, що містить пророцтво або повчання і

читається в православній церкві під час відправи» [1]. Сьогодні цей термін трактується як «короткий повчальний вислів, що має алегоричний або метафоричний характер»

Увага лінгвістів до паремійного фонду мов щороку посилюється, насамперед через їхній не повною мірою вивчений лінгвокультурологічний потенціал, що полягає в тому, що вони відображають культурні цінності та менталітет народу, містять історичну пам'ять народу та є джерелом образів і символів. Наприклад, українська паремія *Сім раз відмір, один раз відріж* використовує образ сімки як символу досконалості.

О. Левченко у своїй праці «Лінгвокультурологія: теорія і практика» описує паремії як «концентрат народної мудрості», що «відбиває бачення світу народом, його цінності, норми поведінки та менталітет» [2], додаючи при цьому, що паремії – це також і цінний ресурс для вивчення культури та історії народу. Їхнє дослідження вможливує краще зрозуміти менталітет народу, його цінності та світогляд [2]. Цю думку можемо підтвердити і шляхом порівняльного дослідження українських і словенських паремій про знання, навчання та розум, що власне і становить мету нашого дослідження, в ході якого в лінгвокультурологічному аспекті ми обстежили загалом 43 українських одиниць і відповідну ж кількість словенських.

В українській мові більшою мірою концентруються паремії з позитивною семантикою (ключові слова виділяємо жирним) (*Знання – це сила. Наука – це ключ до успіху*). Їх у фактажі дослідження зафіксовано 70%. Своєю чергою, в словенській мові їх налічуємо вже 65% (*Znanje je moč (Знання – це сила). Znanje je ključ do uspeha (Знання – це ключ до успіху)*).

В обох мовах мають місце паремії й з нейтральною семантикою, що подаються як факти з аргументами, щоправда, в українській мові їх 30% (*Пташка красна своїм пір'ям, а людина знанням* (але: знання без вміння нічого не варті), а в словенській – 35% (*Ptica je lepa po peresu, človek pa po znanju (Пташка красна своїм пір'ям, а людина знанням)*).

Здійснюючи загальний кількісний підрахунок динаміки функціонування паремій в досліджуваних мовах, помічасмо, що в українській мові паремії про знання, навчання та розум домінують над відповідниками в словенській (30% проти 25%). Більше того, в обох мовах є паремії без відповідників (їх близько 20%). Щоправда, все ж домінують ті, що мають абсолютні збіги. Наприклад, в українській мові це такі вислови: *Наука й труд добрі плоди дають. Не знаєш – вчися, знаєш – вчи інших. Хто вмє вчитися, той знає достатньо*, а в словенській – *Znanost in delo dobra sadita. (Наука й труд добрі плоди дають). Ne znaš – uči se, znaš – uči druge. (Не знаєш – вчися, знаєш – вчи інших). Kdor se zna učiti, ta ve dovolj. (Хто вмє вчитися, той знає достатньо)*. На нашу думку, це свідчить про не стільки про схожість

мов, скільки про схожість менталітетів і наявність культурних зв'язків між народами.

Література:

1. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І. К. Білодід та ін.; АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ. : Наук. думка, 1970–1980. Т. 6. С. 68.
2. Левченко О. Лінгвокультурологія та її термінна система. Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Проблеми української термінології. № 490 С. 105–113. – (Термінологія гуманітарних знань).
3. Українські народні прислів'я та приказки / [кол. упоряд. В. Бобкова та ін.]. – Київ. : Видавництво Академії наук Української РСР, 1955. С. 80–82.
4. Slovenski frazeološki leksikon / pod vodstvom Franca Jakopina. – Ljubljana: Založba ZRC, 2007. – 976 s. URL: <https://search.worldcat.org/title/slovenski-pregovori-in-reki/oclc/443235324>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-393-4-13>

THE INFLUENCE OF LANGUAGE ON THE FORMATION AND PRESERVATION OF NATIONAL IDENTITY IN THE POST-YUGOSLAV AND UKRAINIAN SPACE

ВПЛИВ МОВИ НА ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПОСТЮГОСЛАВСЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО ПРОСТОРУ

Levchenko K. O.

*first year Student at the Faculty of Law
State University of Economics
and Technologies
Kryvyi Rih, Ukraine*

Левченко К. О.

*студентка I курсу
юридичного факультету
Державний університет економіки
і технологій
м. Кривий Ріг, Україна*

Мова є не лише символом культури, але й основним засобом вираження світосприйняття та уявлень народу. У контексті культурної різноманітності та міграційних потоків роль слова стає надзвичайно актуальним. Аналіз її впливу на формування та збереження національних ідентичностей дозволяє розкрити механізми, якими національні характери втілюються в мовному просторі.

Дослідження ролі мови у цих процесах є ключовим для розуміння та підтримки культурної та мовної різноманітності. Вони дозволяють